

jamrajo: „*novo*, šletno šolanje naložilo je davkovcem bremen, katera se niso naprej videla. (No, ali so liberalci pozabili računati?) ter žugajo moči deželne blagajnice na vse druge svrhe polomiti in katerih davkovci in deželna blagajnica dolgo prenašati ne morejo.“ Tako jamrajo očetje in botri nove šole, kar si naj za ušesa zapišejo vsi, ki nečejo ničesar slišati o skrčenji šletnega šolanja, o šolnini, o pravičnejšji razdelitvi šolskih potroškov; zlasti pa naj premislijo naslednje besede in številke! Nekdaj smo ljudske šole vzdrževali vsaka fara ali župnija svojo. Učiteljem za plačo in penzije in za druge šolske potrebe skrbela je šolnina, šolski normalni fond, učiteljski penzijski fond itd. Slednji ima sedaj na Štajerskem toliko premoženja, da presegajo dohodki daleč vse potroške in da se celih 29.000 fl. letos vzame v deželno blagajnico za šolske svrhe. Dalje ni bilo nekdanjebnih krajin, okrajnih in deželnih svetov, nebenih dragih inšpektorjev, nebenih učiteljskih pripravnišč, in vender je stara šola zamogla toliko modrih liberalnih glav izbistriti, da se vsa Avstrija svetli v čarobnem svitu liberalnega napredovanja! Leta 1869. ne najdemo v deželnem proračunu nebenih potroškov za ljudsko šolo. Ti so vlezli pozneje in začeli strahovito naraščati, ko je novi deželni šolski svet začel delovati in ko so liberalni poslanci šolnino odpravili. Ob enem so okrajni zastopi davkovcem nalagali šolskih doklad. Vrh tega so posameznim šolskim srenjam ostali prejšnji stroški za vzdrževanje šol; mnoge izmed njih so si nakopale še večjih bremen, ker so morale šole popravljati, širiti ali iznova staviti. Navedeno hočemo s številkami pojasniti. Upamo, da bodo tako čestiti bralci najleži sprevideli neizmerno breme, katero sedaj našo deželo štajersko teži zaradi nove, šletne šole. Potroški so namreč za leto 1881. sledeči: 1) lokalni stroški, t. j. oni, katerih imajo na računu in skrbi krajni šolski sveti; ti so znašali l. 1876. na vsem Štajerskem 358.435 fl., l. 1877. pa 348.486 fl. poprek smemo torej reči 352.000 fl. 2) okrajni stroški t. j. oni, katerih okrajni zastopi davkovcem v okraji nalagajo, znašajo skoraj vedno več, drugo leto uže 315.000 fl.; 3) deželni stroški, t. j. oni, katerih vsej deželi odmerjajo deželni poslanci v Gradci; ti stroški naraščajo od leta do leta strašno, drugo leto znašajo 595.900 fl. 4) iz učiteljskega fonda porabi se ne za penzije, ampak poprek za ljudsko šolo 29.000 fl. 5) raznih dohodkov izračuni se 5500 fl. Ako sedaj soštejemo vse pod 1., 2., 3., 4., 5. navedene številke, poizvemo, da nas Štajerske ljudska šola v l. 1881 stane 1.287.400 fl., t. j. blizu 5krat več, nego pred 10 leti. Kam gre toliko denarja? To podrobno razložiti, tukaj prostora nimamo. Zato objavimo le, komu se iz deželne blagajnice zajeti denarji izplačujejo. 1) Plača z opravnimi dokladami vred učiteljem znaša 820.000 fl. (letos 792.000 fl.) 2) remuneracije ali darila za poduk v francoščini in angleščini v de-

kliških šolah v Gradci in Mariboru 400 fl. 3) remuneracije učiteljicam za ženska ročna dela (šivanje, vezanje) 30.000 fl. 4) večji potroški vsled pomnoženih šolskih razredov in novih učiteljskih služeb 30.000 fl. (letos 25.000 fl.), 5) službenske doklade učiteljem 50.000 fl. (letos 40.000 fl.), 6) remuneracije marljivejšim učiteljem 1200 fl. (letos 1000 fl.), 7) podpore 1000 fl. 8) za okrajne učiteljske knjižnice 2000 fl., 9) za okrajne učiteljske konference 4000 fl., 10) za razne potrebe 800 fl.

Rekli smo, da znašajo vsi potroški 1.287.400 fl. Vendar to še ni vse. Všteti imamo še one denarje, kateri se za štajersko šolstvo plačujejo iz državne blagajnice, namreč za učiteljska pripravnišča, za inšpektorje in deželni šolski svet v Gradci. To poizvemo iz državnega proračuna. No, učiteljsko pripravnišče v Mariboru potrebuje na leto po 20.000 fl., graško 23.000 fl., graško pripravnišče za učiteljice 20.000 fl., mariborski kurs za učiteljice ročnih del 1200 fl. Deželni šolski svet s vsemi inšpektorji (prej so debanti nadzorovali šole zastoj) potninami šolskih svetovalcev itd. znaša po 58.000 fl. Tako smemo reči, da stane nova ljudska šola na Štajerskem uže po 1.429.600 fl. na leto. Temu dostavimo še v malo ljubeznjivo tolažbo preobloženim davkovcem čudno-modri izrek zvedenih liberalnih gospodov v deželnem odboru. Pravijo namreč v svojem poročilu, da še nismo priplazili do vrhunca vseh potroškov. Do tje pririjemo še komaj v 8. letih, ko bo de nova šolska postava povsod popolnem izpeljana. Do tiste dobe bodo šolski potroški vsako leto naraščali do kakšnih 410.000 fl., dokler ne dokipijo do stalne svote vseh stroškov za ljudsko šolo: 1.839.600 fl. Mislimo, da bi to vsakako presilno bilo za Štajersko, ki šteje le 1.150.000 duš, starih in mladih. Sicer pa nečemo svojega mnenja nikomu vsilevati. Naj si reč premisli vsak sam. Številke so jasne dovolj. To pa vemo, da bo vse tako lezlo po slabi poti naprej, dokler bodo v deželnih zborih neopravičeno večino imeli sedanji liberalci.

Smešničar 28. Bil je nekde hud uradnik, ki skoraj ni bil prav zdrav, ako se ni nad kom skregal. Nekokrat ošteje kmeta rekoč: kako se upate pred mene stopiti neobrit? „Gnadjivi gospod, zavrne kmet, ne zamerite mi, z doma sem šel obrit, toda tukaj sem moral čakati in čakati, da so mi zopet dolge baruse izrastle.“

Razne stvari.

(Svitli cesar) so darovali 50 fl. gasilnemu društvu pri sv. Petru v Savinjskej dolini.

(Kat. podporna društva za šolske sestre v Celji) so darovali: 1) V. č. g. Jurij Bezenšek, župnik v Čadramu 10 gld. 2) Prekoršekova hiša na Zgornji Hudinji 10 gld. 3) Neimenovan dobrotnik iz Slovenje Bistrice 5 gld. 4) Po č. g. P. Donatu 5 gld. 5) Č. g. Miha Strašek, kaplan v Mozirji 2 gld. 10 kr. 6) Neimenovan iz Vojnika 2 gld. 7) in 8)

Franc Korošec in Anton Jeretin, posestnika na Babnem, vsak po 2 gl. 9) Gospa Kartin v Gradci in 10) Neža Šah, v Celjski okolici vsaka po 1 gl. Bog plati!

(Na celjski gimnaziji) so izmed 14 osmošolcev 6, skoraj polovico, zvrgli pri maturski skušnji. Pretečeno leto se je za tega voljo odpravila po vseh gimnazijah skušnja iz veronauka, naj bi se dijaki toliko leži pripravljali na izpite iz drugih predmetov; vkljub tej in mnogoterim drugim olajšavam primeroma tako slab uspeh!?

(V doktorja modroslovja) promoviran je na graškem vseučilišču naš rojak g. Josip Lasbaher od sv. Jurija na Ščavnici. Pred kratkim je iz fizike in matematike napravil tudi izpit za celo gimnazijo s slovenskim in nemškim učnim jezikom.

(Škodo po toči storjeno) v okolici mariborskeje morajo ceniti, ker je finančno ministerstvo uslišalo prošnjo Slivniččanov in tovaršev vsled rekurza, narejena po vrlem poslanci g. dr. Radaji. Cenit prišlo bode se kmalu, na kar oškodovane opozorujemo.

(Javno tombolo) za šolske svrhe napravili so Mariborčani na velikem trgu dne 29. jun. t. l. Prvo tombolo (20 cesarskih zlatov) dobil je bresteniški župan g. Wiesthaler, drugo (50 srebrnjakov) poštni uradnik g. Ausetz.

(Nekšno francosko društvo) kupilo je premo-gove jame v Zagorji, ima uže skoro vse delnice Trboveljskih jam v rokah in se pogaja za jame v Hrastniku in Dolu.

(Lonec z denarji našli) so v Grabji vesi pri Ljutomeru, ko so studenec kopali. Penezi so oger-ski od l. 1588.

(Gasilno društvo v Slov. Bistrici) ima tako malo društvenikov, da utegne vsaki čas prenehati, če se novih precej ne oglasi.

(V Vojniku) so tatje ob svitem dnevi vlo-mili in krčmarju g. Bergerju škode napravili za 307 fl.

(V Dravi utonil) je eden pijonir v Ptuji.

(Blizu 3000 fl. ukradel) je mariborski mede-nar Franc Dadie g. Sternbergu v gornji Bistrici. Tata so v Gradci prijeli.

(Na svoj 81. rojstveni dan umrl) je dne 1. julija posestnik Jakob Žolgar, oče narodnemu šta-jerskemu dež. poslancu g. Mih. Žolgarju. Pokojnik je bil obče spoštovan in povsod priljubljen mož. Rodil se je pri sv. Petru na Medvedovem selu dne 1. julija leta 1799.

(V Ljutomeru) bilo je 12. jun. t. l. odbiranje konj za graško razstavo in pa delivanje diplom konjerejcem za izvrstno izrejo. Za razstavo je od-branih 7 kobil šesterih kmetov in ti so: Skuhala iz Grlove 1, Budja iz Banovec 1, Šafarič iz Buče-čovec 1, Karba iz Babinec 1, Rajh iz Pristave 1, Krajnc iz Mote pa 2.

(† Č. g. Matija Grosskopf) upokojeni župnik Brezenski, zlatomešnik, duhovni svetovalec, iskren narodnjak slovenski, umrli so vsled dolge in hude

bolezni, prevideni s sv. zakramenti za umirajoče, v torek 6. julija, stari 81 let. Naj mirno počivajo v slovenskeje zemlji, za katere čast in slavo so zmiraj vneti bili!

(Glasbena matica) v Ljubljani bode izdajala v žepnem formatu po posameznih glasovih take pesmi, ki se posebno prilegajo čitalnicam in pev-skim društvom. Izdali bodo na leto 4 pole, na vsaki poli po 10 pesmij. Naročnina na vseh 40 pesmij je 2 fl. 40 kr. Društveniki dobijo te pole brezplačno. Društvenina znaša 2 fl.

Dražbe. 14. jul. A. Wiesinger v Mariboru 31.366 fl., P. Kožuh na Pozruku 6162 fl., Flies v Lavi 6157 fl., 15. jul. Mat. Kokol v ptujski sod-niji, 16. jul. Lovr. Ivanovič 2060 fl. pri sv. Le-nartu, J. Porta v Selnici ob Dravi 6426 fl., 3080 fl. in 3294 fl. (v Mariboru glasoviti Gassmaier ga žmiče).

Loterijne številke:

V Gradci 3. julija 1880: 61, 31, 11, 53, 6.
Na Dunaji " " 78, 49, 41, 30, 81.
Prihodnje srečkanje: 17. julija 1880.

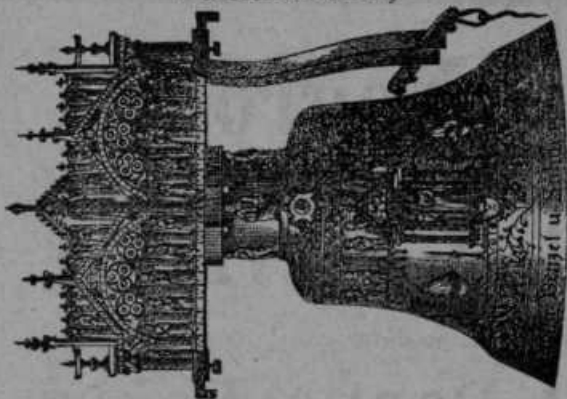
Livarna,
Badgasse Nr. 9,
blizu sl. cerkve.

C. kr. privil.

Številnih priznanih
za alite zvonove
je privedjenik za
ogled.

**zvonarna in livarna
g. Janeza Dencel-na in sinov
v Mariboru,**

zliva posebno izvrstne zvonove in najcenejše zvonovine v vsakej velikosti s iz nova izumljenimi pre-gibnimi kronami (ki se naj ne jemljejo za navadne debele, lite tečaje) na vsakojaki glas, katerega koli kdo želi, bodi v popolnih, vbranih akordih ali kot spolnilo že obstoječih starih zvonil z jasnim in čistim glasom pod poroštvom; zvonove, ki se s starim nebi vjemali, vzememo zopet nazaj. Zvonilno spravo priskrbimo iz razne robe, kakoršno pač kdo želi: iz kovanega, iz litega železa ali iz besemerskega jekla in iz hrastovega lesa in sicer po novo načinu z blazinicami na perutih takó, da se zelo lahko zvoni in v zvoniku nič ne tresce.

Illustrirane obrabce dopošljemo, kdor jih želi, brezplačno po pošti!